

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2015/2.DÖNEM

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI

SERMAYE PİYASASI MEVZUATI

30 Temmuz 2015-Perşembe 18:00

SORULAR

Soru 1) 6362 sayılı SPK doğrultusunda halka açık anonim ortaklık kavramı ve bu statünün kazanılması hakkında bilgi veriniz.

Soru 2) 6362 sayılı SPK'nın 39. Maddesiyle düzenlenen yatırım hizmet ve faaliyetlerinin yürütülmesi bakımından öngörülen faaliyet izni zorunluluğu ve bu hizmet ve faaliyetleri yürüteceklerin yetkilendirilme koşulları hakkında bilgi veriniz.

Soru 3) 6362 sayılı SPK'da düzenlenen halka açık anonim ortaklık pay sahiplerine yönelik koruma mekanizmaları hakkında bilgi veriniz.

Soru 4) TCK'da düzenlenen bazı suçlar bakımından öngörülen etkin pişmanlık müessesinin 6362 sayılı SPK'da hangi maddelerinde ne şekilde düzenlendiğini belirtiniz.

Soru 5) 6362 sayılı SPK'da düzenlenen ve mevzuata aykırılıkların önlenmesi, etkilerinin ve sonuçlarının giderilmesi veya hafifletilmesi amacıyla başvurulacak tedbirleri sayarak, bunlardan "kanuna aykırı ihraçlarda uygulanacak tedbirler" hakkında bilgi veriniz.

NOT: Sınav süresi 90 dakikadır. Soruların her biri 20 puan değerindedir.

1

CEVAPLAR

Cevap 1) Halka açık anonim ortaklık statüsü

Halka arz kavramı, 6362 sayılı Kanun'da da temel kavram olarak yerini almış ve "sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan yapılan genel bir çağrı ve bu çağrı devamında gerçekleştirilen satış" şeklinde tanımlanmıştır. Dolayısıyla, payların satın alınması için yapılan genel bir çağrı neticesinde bu payların satışının gerçekleşmesiyle ortaklık, halka açık ortaklık statüsünü kazanacak ve SPK hükümlerine tabi olacaktır.

Halka açık ortaklık statüsünün kazanılması (md. 16):

(1) Payları borsada işlem gören ortaklıklar ile pay sahibi sayısı beş yüzü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır.

(2) Payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıklar, halka açık ortaklık statüsünü kazandıktan sonra en geç iki yıl içinde paylarının işlem görmesi için borsaya başvurmak zorundadırlar. Aksi durumda, Kurul, bu payların borsada işlem görmesi veya ortaklığın halka açık ortaklık statüsünden çıkarılması için, ortaklığın talebini aramaksızın gerekli kararları alır.

Cevap 2) Yatırım hizmetlerinin ve faaliyetlerinin düzenli uğraşı, ticari veya mesleki faaliyet olarak icra edilebilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur. Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ancak yatırım kuruluşları tarafından yerine getirilebilir. Yatırım ortaklıkları ile portföy yönetim şirketlerine ve borsalara ilişkin hükümler saklıdır. Kurul, her bir yatırım hizmet ve faaliyetinin, sermaye piyasası aracı veya yatırım hizmet ve faaliyeti bazında ayrı kuruluşlar tarafından yapılmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Yan hizmetler, yatırım kuruluşları ve portföy yönetim şirketlerince ayrıca bir yetki belgesine tabi olmaksızın Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde yapılır.

Kurul, sermaye piyasası aracı bazında, bir veya birden fazla yatırım hizmet ve faaliyet türü için de izin verebilir. Kurul, yatırım kuruluşlarını yatırım hizmet ve faaliyet türleri ve sermaye yapıları itibarıyla gruplandırabilir.

Faaliyet izni başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren azami altı ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

Özel kanunları ile yetkili kılınmış olsalar dahi bu Kanunda sayılan şartları taşımayan ve Kurulca izin verilmeyen kişi ve kuruluşlar yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunamazlar.

Kurul, yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin sunulabilmesi için mesleki sorumluluk sigortası yaptırılmasını zorunlu tutabilir.

Kurul, sermaye piyasası araçlarının ödünç alma ve verme işlemleri ile açığa satış işlemlerine ilişkin ilke ve esasları belirlemeye ve Hazine Müsteşarlığı ile TCMB'nin görüşü alınmak suretiyle kredili sermaye piyasası aracı işlemleri ile ilgili düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Cevap 3) 6362 sayılı Kanun, yatırımcıya sağlanan korumanın güçlendirilmesini hedefleyen bir yaklaşımla kaleme alınmıştır. Bu kapsamda halka açık anonim ortaklıkların paylarına yatırım yapan yatırımcıların aynı zamanda anonim şirket pay sahibi olduğu dikkate alınmak suretiyle, TTK'da pay sahiplerine tanınan haklara ek bazı haklar sağlanması yoluna gidilmiştir.

Pay sahibi sıfatını haiz yatırımcılara doğrudan koruma sağlayan mekanizmalar; ayrılma hakkı, pay alım teklifi düzenlemeleri ve buna paralel olarak ortaklıktan çıkarma ve satma hakkıdır.

Ayrılma hakkı: Önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılıp da olumsuz oy kullanan ve muhalefet şerhini toplantı tutanağına işleyen pay sahipleri, paylarını halka açık ortaklığa satarak ayrılma hakkına sahiptir. Halka açık ortaklık bu payları pay sahibinin talebi üzerine, söz konusu önemli nitelikteki işlemin kamuya açıklandığı tarihten önceki otuz gün içinde borsada oluşan ağırlıklı ortalama fiyatların ortalamasından satın almakla yükümlüdür.

Pay alım teklifi: Halka açık ortaklıklarda, gönüllü ya da önemli nitelikteki işlemler nedeniyle zorunlu pay alım teklifi yapılması ile ilgili usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Pay alım teklifinin Kurul tarafından yasaklandığı durumlarda, yasaklanan teklife dayanılarak gerçekleştirilen işlemler geçersizdir. Halka açık ortaklıklarda yönetim kontrolünü sağlayan payların veya oy haklarının iktisap edilmesi hâlinde diğer ortakların paylarını satın almak üzere teklif yapılması zorunludur. Pay alım teklifinde bulunulmasına ve pay alım teklifinde bulunma zorunluluğundan muafiyete ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Ortaklıktan çıkarma hakkı ve satma hakkı: Pay alım teklifi sonucunda veya birlikte hareket etmek de dâhil olmak üzere başka bir şekilde sahip olunan payların halka açık ortaklığın oy haklarının Kurulca belirlenen orana veya daha fazlasına ulaşması durumunda, paya sahip olan bu kişiler açısından azınlıkta kalan pay sahiplerini ortaklıktan çıkarma hakkı doğar. Bu kişiler, Kurulca belirlenen süre içinde, azınlıkta kalan ortakların paylarının iptalini ve bunlar karşılığı çıkarılacak yeni payların kendilerine satılmasını ortaklıktan talep edebilirler. Satım bedeli, 24 üncü madde çerçevesinde belirlenir.

Birinci fıkrada yer alan şartlar çerçevesinde ortaklıktan çıkarma hakkının doğduğu durumlarda, azınlıkta kalan pay sahipleri açısından satma hakkı doğar. Bu pay sahipleri Kurulca belirlenen süre içinde, paylarının adil bir bedel karşılığında satın alınmasını oy haklarının Kurulca belirlenen orana veya daha fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişilerden ve bunlarla birlikte hareket edenlerden talep edebilirler.

Cevap 4) TCK'da düzenlenen bazı suçlar bakımından öngörülen etkin pişmanlık müessesesi 6362 sayılı SPK'da "piyasa dolandırıcılığı" başlıklı 107. Maddenin birinci fıkrasında düzenlenen piyasa manipülasyonu ve "güveni kötüye kullanma ve sahtecilik" başlıklı 110. Maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde düzenlenen örtülü kazanç aktarımı suçları bakımından öngörülmüştür.

Piyasa manipülasyonu suçunu işleyen kişi pişmanlık göstererek, beşyüzbin Türk Lirasından az olmamak üzere, elde ettiği veya elde edilmesine sebep olduğu menfaatin iki katı miktarı kadar parayı, Hazineye;

Henüz soruşturma başlamadan önce ödediği taktirde hakkında cezaya hükmolunmaz.

Soruşturma evresinde ödediği taktirde, verilecek ceza yarısı oranında indirilir.

Kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödediği taktirde, verilecek ceza üçte biri oranında indirilir.

Örtülü kazanç aktarımı suçunu işleyen kişinin, etkin pişmanlık göstererek 21. Maddenin dördüncü fıkrasında yer alan ödemenin yanısıra bunun iki katı parayı Hazineye;

Henüz soruşturma başlamadan önce ödediği taktirde, hakkında cezaya hükmolunmaz.

Soruşturma evresinde ödediği taktirde, verilecek ceza yarısı oranında indirilir.

Kovuşturma evresinde hüküm verilinceye kadar ödediği taktirde, verilecek ceza üçte biri oranında indirilir.

Cevap 5) Mevzuata aykırılıkların önlenmesi, etkilerinin ve sonuçlarının giderilmesi veya hafifletilmesi amacıyla başvuru alan tedbirler:

- a) Kanuna aykırı ihraçlarda uygulanacak tedbirler
- b) İhraççıların hukuka aykırı işlemleri ile sermayeyi veya malvarlığını azaltıcı işlemlerinde uygulanacak tedbirler
- c) Kayıtlı sermaye sisteminde uygulanacak tedbirler
- d) Örtülü kazanç aktarımında uygulanacak tedbirler
- e) Genel kurul toplantılarına gözlemci gönderilmesi
- f) Sermaye piyasası kurumlarının hukuka aykırı faaliyetlerinde veya işlemlerinde uygulanacak tedbirler
- g) Mali durumun bozulması halinde uygulanacak tedbirler
- h) Tedrici tasfiye ve tedrici tasfiye ile iflas durumlarında uygulanacak tedbirler
- i) İzinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinde uygulanacak tedbirler
- j) Kanuna aykırı ilan, reklam ve açıklamalarda uygulanacak tedbirler
- k) Bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı incelemelerinde uygulanacak tedbirler
- l) bildirim yükümlülüğü

Kanuna aykırı ihraçlarda uygulanacak tedbirler: Kanuna tabi ihraççıların, kanuna, sermaye piyasası mevzuatına, esas sözleşme ve fon iç tüzüğü hükümlerine veya işletme maksat ve mevzuuna aykırı görülen durum ve işlemleri sebebiyle sermayenin veya mal varlığının azalmasına veya kaybına yol açtığı Kurulca tespit edilmesi hâlinde, Kurul;

a) 6102 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgililerden aykırılıkların giderilmesi için tedbir almasını ve öngörülen işlemleri yapmasını istemeye ve gerektiğinde durumu ilgili mercilere intikal ettirmeye,

b) Bu durum ve işlemlerin hukuka aykırılığının Kurulca tespiti tarihinden itibaren üç ay ve her hâlde durum ve işlemin vukuu tarihinden itibaren üç yıl içinde iptal davası ve beş yıl içinde butlan veya yokluğun tespiti davası açmaya,

c) Bu durum ve işlemlerin mevcudiyetinin ilk derece mahkeme kararı ile tespit edilmesi veya bu karar beklenmeksizin Kurulun talebi üzerine mahkeme tarafından karar verilmesi hâlinde bu işlemlerde sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırmaya, ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulması hâlinde, yargılama sonuçlanıncaya kadar ilgilileri görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar görevden alınan yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atamaya,

yetkilidir.